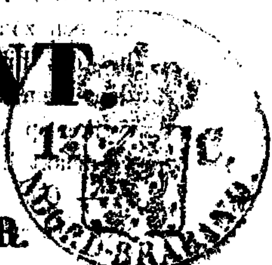
N°. 74.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 12 SEPTEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den September.

In den *Moniteur* van den 7den dezer leest men de volgende mededeeling: »Den 26sten Julij jl. heeft de minister van financiën aan de Bank van Frankrijk 25 millioen franken terugbetaald in mindering der leening van 50 millioen welke de bank in Maart 1848 aan de schatkist gedaan heeft. Eene tweede terugbetaling van hetzelfde bedrag heeft heden plaats gehad waarmede de schuldvordering ten laste der schatkist geheel is afgedaan."

— De *Moniteur* behelst eene aanschrijving van den minister van algemeene politie aan de departementsprefecten, inhoudende dat ook het slijten van sterke dranken in de open lucht of onder tenten op kermissen, dorpsfeesten enz., door niemand zonder verlof der overheid mag geschieden. De zorg voor de matigheid en de zedelijkheid vordert, volgens den minister, dat ook die slijterij, evenzeer als die in vaste kroegen, worde beperkt, terwijl buitendien juist in die tenten de handlangers der geheime genootschappen leden aanwerven.

— In den officielen *Moniteur* leest men de volgende aanschrijving van den bisschop van Châlons aan de geestelijken zijner kerkprovincie: »Mgr. de Prins-President zal eerlang de zuidelijke gewesten bezoeken, en het is behoorlijk dat hij er door ons met heilwenschen bejegend en als 't ware onder de vleugelen des gebeds geplaatst worde, opdat de groote reis die hij onderneemt, voorspoedig zij. Hetgeen hij reeds in het oosten des lands heeft aanschouwd, de treffende blijken van toegenegenheid die hij er ontvangen heeft, hebben hem kunnen doen zien, hoe Frankrijk jegens hem gestemd en gezind is, en hoe dankbaar wij zijn voor al hetgeen hij voor ons heeft gedaan; want hij heeft zich grootmoedig aan onze belangen toegewijd, hij heeft alles gewaagd, hij heeft dingen gedaan waaraan niemand vóór hem gedacht had. Hij zij deswege gezegend, die man Gods, die [illegible]; want God is het die hem heeft doen opstaan voor het heil des vaderlands, tot genezing van al de kwalen die het door zestig jaren van omwentelingen en van eindeloos schijnende wrede oorlogen bekomen had. Nogmaals, gezegend worde hij deswege! Wij zullen voor hem bidden: dit is de schatting die hij van ons vragen mag voor de uitstekende diensten die hij ons bewezen heeft en nog bewijzen wil; het is een pligt jegens hem in welks vervulling wij voor niemand zullen willen onderdoen."

— Men leest in een dagblad der stad Metz het volgende: » De stadsomroeper te Thionville heeft bij trommelslag onder meer aankondigingen, ook bekend gemaakt, dat ten stadshuize petitien om een nieuw keizerschap ter onderteekening zijn voorgelegd."

— Eerstdaags zal een aanvang worden gemaakt met het drukken van nieuwe postzegels met het borstbeeld van den Prins President der Republiek.

— Bij een dekreet van den 8sten dezer is de uitgave van het dagblad *le Corsaire* voor goed verboden. Dit is het eerste voorbeeld waarbij deze strenge maatregel, krachtens het dekreet van 17 Februarij, wordt toegepast.

— In het dagblad *la Patrie* leest men: « Het vertrek van den heer *d'André*, den gezant van Frankrijk in Nederland, die 's Gravenhage den 4 September verlaten heeft, na door den Koning der Nederlanden in afscheidsgehoor te zijn ontvangen, geeft aanleiding tot de meest tegenstrijdige verhalen. Vertrouwende op twee Hollandsche bladen, hebben eenige Fransche dagbladen zich gehaast te berigten dat onze gevolmagtigde minister was teruggeroepen, ten gevolge der weigering van het Nederlandsche Parlement om het verdrag nopens den letterkundigen eigendom goed te keuren. Men heeft er zelfs bijgevoegd dat de Nederlandsche Regering den generaal baron *Fagel*, haren vertegenwoordiger te Parijs, zou terugroepen. Wij zijn in staat de gemoederen omtrent al die geruchten gerust te stellen. De heer *d'André* is slechts in Frankrijk teruggekeerd om bij zijne familie een verlof van drie maanden, dat hij verworven heeft, te genieten. De baron *Fagel*, de gezant der Nederlanden, denkt er niet aan zijn post te Parijs te verlaten. Bovendien, niets in de betrekkingen tusschen Frankrijk en Holland zou op dit oogenblik reden kunnen geven voor eene terugroeping der gevolmagtigde Ministers. Men had zich eenigen tijd geleden te veel gehaast met de verwijdering aan te kondigen van den heer *Fagel* die aan den Koning der Nederlanden verlof had gevraagd om zich te verwijderen, uit hoofde van zijn gevorderden leeftijd; Z. M. *Willem III*, de bekwaamheid van dien staatsman op prijs stellende, heeft er niet in willen toestemmen zich van zijne diensten te berooven."

— In Parijs zullen thans ook, naar het voorbeeld van de te Londen sedert eenigen tijd gevestigde inrigtingen van dien aard, openbare wasch- en badhuizen worden ingerigt. Het ontwerpen der plannen en het toezigt over den aanbouw is door de fransche Regering opgedragen aan den architect *Veugny*, en weldra zal met de werkzaamheden een aanvang worden gemaakt op den door de stedelijke Regering van Parijs aangewezen grond in het kwartier du Temple, eene oppervlakte hebbende van niet minder dan 2773 vierkante meters.

De ingang van het gesticht zal zijn in de straat la Rotonde. Er zullen zoo wel voor de vrouwen, als voor de mannen, gevonden worden 25 badkuipen der 1 klasse en 25 badkuipen der 2 klasse; in 't geheel alzoo 100 badkuipen, allen geplaatst in behoorlijk afgescheidene kamers. Het verschil van de klasse zal alleen bestaan in het aantal der handdoeken, welken aan de badende zal worden verstrekt. — Verder zal de inrigting ruimschoots voorzien zijn van geneeskundige-, damp- en zoogenaamde douché-baden.

In dit gebouw zal eene groote binnenplaats worden gevonden, voorzien van eene hoog opgaande fontein. Aan het einde dezer plaats zullen de waschhuizen worden ingerigt, waarin gevonden zullen worden, ten behoeve der vrouwen uit de lagere volksklassen, die daarvoor een klein geld zullen betalen, 100 vertrekken, elk voorzien van eene waschkuip met warm en koud water naar goedvinden; een draaijende toestel om het gewasschen goed te droogen; fornuizen tot het heetmaken van strijkijzers; zoodanige ijzers, strijkplanken en verder als wat noodig is tot het opmaken van katoenen en linnen-kleederen.

Het is bekend, dat dergelijke wasch- en badhuizen te Londen door eenige vermogende personen met een geheel menschlievend oogmerk zijn opgerigt, en dat aanvankelijk alleen een geringe betaling is gevorderd, om in de onkosten der inrigting te voorzien. Er is echter al spoedig een zoo druk gebruik gemaakt geworden van deze inrigtingen, dat deze aan de geldschieters eene groote winst hebben opgeleverd, ten gevolge waarvan deze laatste het nuttig, ja zelfs noodig hebben geacht, om de prijzen van toegang twee derden te verminderen. — Men vleit zich, dat men te Parijs tot dezelfde gunstige uitkomsten zal geraken. Bij ruime deelneming valt daaraan niet te twijfelen.

— De *Constitutionnel* geeft berigten uit Konstantinopel van den 25sten Augustus jl., waaruit blijkt dat het geschil omtrent den eigendom en het gebruik der gewijde oorden in Palestina, toen nog geenszins afgedaan was, en dat het door Ruslands invloed aan Frankrijk moeijelijker zoude vallen hierin dan in de overige laatstelijk aanhangige geschilpunten de Porte voor zijnen aandrang te doen bukken.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 77,15; $4\frac{1}{2}$ pCt. 103,60; Rom. L. 98.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 8sten September.

De Prins van Pruissen, die, door zijnen zoon vergezeld, den 3 dezer van Stettin te Berlijn terugkeerde, is geheel van de gevolgen van den gedanen val met zijn paard hersteld. Tegen het midden der maand wordt de Koningin uit Ischl in de residentie terug verwacht.

— In de volgende week reist keizer *Frans Joseph* op nieuw naar Hongarije. De kosten der eerste reis, aanvankelijk op 100,000 florijnen geschat, hebben ruim 500,000 florijnen bedragen. Wel zeggen de dagbladen dat de talrijke belooningen, door Z. M. aan de [illegible] hem gemonsterde troepen gedaan, uit zijne privébeurs geschonken zijn, maar die privébeurs wordt maandelijks uit de schatkist van den Staat aangevuld, terwijl het bijzonder vermogen der Keizerlijke Familie steeds onaangeroerd blijft.

— Een telegraphisch berigt uit Weenen van den 8sten dezer meldt: «Heden werd de inschrijving voor de nieuwe staatsleening van 80 millioen geopend. Daarvan zijn 20 millioen voor den aanleg van spoorwegen, 25 millioen voor de intrekking van papieren geld en 15 millioen voor vermindering der schuld bij de Bank bestemd. De leening wordt gunstig opgenomen."

— Volgens berigt uit Konstantinopel van den 25sten Augustus door de *Oesterreichische Correspondenz* medegedeeld, waren de moeijelijkheden, waartoe het zonder verlof binnenloopen van een Engelsch oorlogsvaartuig in de Dardanellen aanleiding had gegeven uit den weg geruimd, en was dat vaartuig, de korvet *Modest*, reeds in de haven van Konstantinopel aangekomen. — Van wege de Turksche regering was het getal openbaar gemaakt der bij de laatste branden in de hoofdstad vernielde gebouwen. Dat getal bedraagt 1257, waaronder twee moskeën.

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten September.

De Koningin heeft eene zeer overwachte en geenszins onbelangrijke erfenis bekomen. Dezer dagen stierf namelijk bij Ashford in Kent, in den ouderdom van 70 jaren, zekere heer *Neil*, die een groot vermogen bezat en als een zonderling bekend stond. Bij de opening van zijn testament bleek het dat hij slechts twee legaten, ieder van 100 ponden sterling, aan de door hem benoemde executeuren, en al het overige zijner bezittingen, welke op minstens 300,000 ponden sterling geschat worden, aan H. M. vermaakt heeft.

— Ook in de vorige week is de gezondheidstoestand dezer hoofdstad weder zeer gunstig en het getal der overledenen betrekkelijk gering geweest.

— De heer *D. S. Brown* meent het middel gevonden te hebben om door eene nieuwe constructie der stoombooten, binnen twee maal vier en twintig uren in Noord-Amerika te komen en binnen veertien dagen de heen- en terugreis naar Oost-Indië te maken.

— Een allerhevigst onweder, door storm en plasregens vergezeld, heeft in den nacht van Zaturdag op Zondag in de graafschappen Worcester, Glocester en Herford gewoed, en vooral in het eerstgenoemde onberekenbare schade aangebragt. Verscheidene bruggen en huizen zijn door het buiten zijne oevers gestegen water van het riviertje Teme vernield en in het dorp Powick alleen schat men het getal der verdronken schapen op ongeveer twee duizend. Daar verscheiden menschen vermist worden, vreest men dat zij omgekomen zijn.

— De laatste berigten omtrent den oogst in Ierland melden dat de granenoogst overal boven het middelmatige uitvalt, en naar alle waarschijnlijkheid heeft de aardappelziekte ditmaal geene grootere verwoesting aangerigt dan in het vorige jaar.

— Nopens de spoorwegen in Engeland vindt men in een officieel verslag, dat tot het einde van 1850 de spoorwegmaatschappijen eene som hadden bijeengebragt van P. 240,250,000, met volmagt om nog P. 122,500,000 bijeen te brengen. In Junij 1851 bedroeg het getal personen, dat op de spoorwegen in dienst was, 63,509, en voor die op spoorwegen in aanleg, waren er nog 23,000 in dienst. In hetzelfde jaar werden 85,500,000 personen op de spoorwegen hier te Lande vervoerd, die 8 millioen ponden sterling betaalden; terwijl voor den vervoer der goederen 7 millioen ponden sterling betaald ward.

— In Engeland zijn tijdingen van de Kaap ontvangen tot den 4den Augustus jl. Men is te Londen met de berigten van den Kafferoorlog niet tevreden. Aan de grenzen der Kaapkolonie was de gesteldheid nog dezelfde. *Macomo* en andere hoofden der in het Amatola-gebergte en in de Waterkloof zich ophoudende Kaffers zonden gedurig stroopende benden uit, die het aan de ingezetenen der kolonie behoorende vee wegroofden, tot zelfs uit de onmiddellijke nabijheid van Grahamsstad. Door de Britsche krijgsmagt waren verscheidene bewegingen tegen den vijand uitgevoerd maar met weinig vrucht; alleen was den 24sten Julij door een detachement scherpschutters een honderdtal Kaffers verslagen en gedood, terwijl het zelf slechts één man verloor.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den September.

De Maatschappij van Landbouw, Tuinbouw en Veeteelt in het Arrondissement Breda, in het jaar 1851 opgerigt en thans reeds negenhonderd leden tellende, zal op den 24sten September e. k. hier ter stede hare eerste Algemeene Vergadering houden, gepaard met eene Tentoonstelling van voortbrengselen van Land- en Tuinbouw, alsmede van Vee en Werktuigen. De inzending, waartoe een ieder is uitgenoodigd, moet, na voorafgaande kennisgeving aan den Algemeenen Secretaris Jonkheer Mr. *P. Six*, wonende te Breda, wijk B, N°. 55, volgens het programma geschieden aan het eigen lokaal der Maatschappij, dat verplaatsbaar is en thans op de Botermarkt wordt ingerigt, zijnde de dagen daartoe bepaald, voor Granen en andere Landbouw-voortbrengselen en Werktuigen den 22sten, voor Groenten en Bloemen op den 23sten, en voor het Vee- en Pluimgedierte op den 24sten September, terwijl de uitreiking der prijzen, bestaande in: Werktuigen, Gouden- en Zilveren Medailles enz. op den 27sten September ten 11 ure voormiddags in gemeld lokaal zal plaats vinden.

— Op aanstaanden Woensdag zal weder 's morgens ten 10 ure in de Fransche kerk plaats hebben de jaarlijksche prijsuitdeeling aan de leerlingen van het Gymnasium alhier, terwijl de Heer *P. Peauw*, van Etten tot hoogere studie zal overgaan met het houden eener Latijnsche redevoering over *het waar heldhaftige van den Zweedschen Koning Gustaaf Adolph*, en de plegtigheid ook dit jaar opgeluisterd zal worden door de welwillende medewerking der *Koninklijke Phil-Harmonie*. Moge een aanzienlijk beschaafd gehoor, door hunne tegenwoordigheid blijken geven van belangstelling in deze Lat. scholen.

Woensdag ll. heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal hare werkzaamheden hervat.

Behalve eenige kennisgevingen van leden, die wegens ongesteldheid of uit anderen hoofde verhinderd zijn ter vergadering tegenwoordig te zijn; is ook ingekomen eene missive van den heer *van Maurs*, kennis gevende van zijn besluit om afstand te doen van het lidmaatschap der Kamer. Hij acht het bij die gelegenheid van zijn pligt den Voorzitter en zijne medeleden de verzekering te geven, dat hij hoogen prijs stelt op de ondervondene welwillendheid, welke hij zich steeds met dankbaarheid zal herinneren. — Zal medegedeeld worden aan den Minister van Binnenl. Zaken.

Voorts zijn ingekomen de Koninklijke besluiten, houdende aanneming van het verzoek om ontslag van de ministers *van Spengler* en *van Rosenthal*, en benoeming in hunne plaats van de heeren *Forstner van Dambenoy* en *Strens*, zoo mede van de opdragt der portefeuille van Hervormde eeredienst aan den minister van *Bosse*.

Van wege het Kabinet des Konings zijn ingekomen de bekrachtigingen des Konings op door de beide Kamers aangenomen wetten. Voorts afschriften van de gesloten overeenkomsten met België: 1°, wegens het toezigt op de beplantingen der Maasoevers; 2°, tot verbinding van beide Rijken door spoorwegen.

Voorts zijn nog ingekomen eenige adressen van belanghebbenden over de wet op den waarborg en de subsidien voor behoeftige besturen en eenige boekwerken.

Eindelijk zijn van de Tweede Kamer ingekomen de volgende wetsontwerpen, welke naar de afdeelingen worden verzonden, gelijk die nu op nieuw zijn zamengesteld: 1°, nopens de betaling van het achterstallig aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland; 2°, wegens den waarborg en de belastingen der gouden en zilveren werken; 3°, tot aanwijzing der ontheffing ter zake van de directe belastingen enz. in het hertogdom Limburg; 4°, tot veranderde toepassing van het tarief op *eau de carmes*; 5, tot onteigening van percelen over den weg langs de nieuwe haven te Groningen; 6°, tot regeling van den pligt der provincie om behoeftige gemeenten te hulp te komen, en 7°, negen en twintig naturalisatie-ontwerpen.

Daarna is de Vergadering gescheiden.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 8sten dezer, n°. 40, goedgevonden:

1°. de generaal-majoors, *P. R. Falter*, kommandant van het personeel der artillerie,

H. G. Seelig, gouverneur der Koninklijke Academie voor de Zee- en Landmagt,

H. A. de Hart, kommandant der 4de brigade infanterie, belast met de waarneming van het provinciaal kommandement van Gelderland, Utrecht en Overijssel,

jhr. *J. T. Serraris*, kommandant der 1ste brigade infanterie belast met het opperbevelhebberschap van de vesting Maastricht en van de troepen in het Limburgsche,

en *C. A. H. Goetz*, kommandant der 3de brigade infanterie, belast met de waarneming van het provinciaal kommandement van Friesland, Groningen en Drenthe, op grond van langdurige dienst, krachtens art. 42 § 2a der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad n°. 128*), op pensioen te stellen en het bedrag daarvan, ingevolge de art. 13 en 14, der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad n°. 129*) te bepalen voor ieder op twee duizend vier honderd gulden (*f* 2400);

en 2°. aan de hiervorengenoemde generaal-majoors *Falter*, *Seelig*, *de Hart* en jhr. *Serraris* den rang van luitenant-generaal toe te kennen, met bepaling, wat de twee eerstgemelden betreft, dat zij in de betrekking van lid van het comité van defensie worden gehandhaafd.

Zijne Majesteit heeft voorts bij onderscheiden besluiten, gedagteekend den 8sten dezer, goedgevonden:

1°, den rang van luitenant-generaal te verleenen aan den generaal-majoor jhr. *J. T. van Spengler*, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst en laatstelijk Minister van Oorlog;

2°. met wijziging in zooverre van het bepaalde bij de besluiten van den 19den October 1843, n°. 55, en 27 December 1851, n°. 57, vast te stellen dat de bij den generalen staf en de bij den staf van het wapen der kavallerie uitgetrokken opperofficier zal zijn luitenant-generaal, of generaal-majoor, op een jaarlijksch tractement, in vredestijd, van *f.* 5500 en in verband daarmede

3°. te benoemen:

bij den generalen staf, tot luitenant-generaal den generaal-majoor C. baron *Nepveu*, chef van dien staf, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst;

bij den staf van het wapen der kavallerie, tot luitenant-generaal den generaal-majoor *J. F.* graaf *Du Monceau*, kommandant der brigade kavallerie, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst;

bij den staf van het wapen der infanterie, tot generaal-majoor en kommandant der 1ste brigade infanterie, tevens belast met het opperbevelhebberschap der vesting Maastricht en der troepen in het Limburgsche en met de functiën van provincialen kommandant aldaar, voor zooveel de werkzaamheden der nationale militie betreft, den kolonel *S. T. A. Hubar*, thans kommanderende het 3de regiment infanterie.

tot generaal-majoor en kommandant van de 3de brigade infanterie, tevens belast met de functiën van provincialen kommandant van Friesland, Groningen en Drenthe, den kolonel *H. F. K. Duijcker*, thans kommandant van het regiment grenadiers en jagers, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst;

tot generaal-majoor en kommandant van de 4de brigade infanterie, tevens belast met de functiën van provincialen kommandant van Gelderland, Utrecht en Overijssel, den kolonel *L. J. de Petit*, van den generalen staf;

bij den staf van het wapen der artillerie;

tot luitenant-generaal, inspecteur van het wapen, den generaal-majoor *M. H. Steenberghe*, thans directeur der 1ste artillerie-directie, belast met de functiën van directeur van 's Rijks gieterij van metalen geschut;

tot generaal-majoor en directeur der 1ste artillerie-directie, belast met de functiën van directeur van 's Rijks gieterij van metalen geschut, den kolonel *W. F. Heijdenreich*, kommandant van het 2de regiment vesting-artillerie;

tot generaal-majoor en gouverneur van de Koninklijke Academie voor de Zee- en Landmagt, den kolonel jhr. *J. K.* ridder *van Rappard*, kommandant van het regiment veld-artillerie.

Voorts vernemen wij dat Z. M., insgelijks bij besluit van 8 dezer, den luitenant-Generaal *Seelig* benoemd heeft tot ridder met de Ster der orde van de Eikenkroon.

Naar wij verder vernemen is het besluit der nieuwe organisatie van de artillerie door Z. M. geteekend en zijn bij hetzelve ruim 50 2de luitenants tot 1ste luitenants en omstreeks 30 1ste luitenants tot kapitein bevorderd.

Bij deze organisatie zijn naar wij vernemen bevorderd tot kolonel: de luitenant-kolonels *Brade*, *Coehoorn*, *de Bruin*, *Bentinck*; tot luit.-kolonels, de majoors: *van Deventer*, *Singendonck*, *den Beer Poortugael*, *Daniel van Wijckhuijse* en jhr. *de Casembroot*; tot majoors: de kapiteins *Snelle*, *van Heel*, *van Heeckeren*, *van Overstraten*, *W. J. del Campo* genaamd *Camp* en *Doorman*.

— Men verzekert dat de luitenant-kolonel baron *van Geen* benoemd is tot kolonel-kommandant van het regiment grenadiers en jagers, in de plaats van den kolonel *Duijcker*, thans tot generaal-majoor benoemd.

— Men verzekert dat de heer *van Sonsbeek* voornemens is om na den afloop van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal, en alzoo na de behandeling der wet betreffende de Russische schuld, zijn ontslag als minister van buitenlandsche zaken te vragen.

— Men verneemt dat de ontwerpen nopens de staatsbegrooting over 1853 reeds in gereedheid zijn, en dat zij met de daarbij behoorende staten, memoriën en verdere bescheiden, ingevolge de voorschriften der grondwet, spoedig na de opening der kamers, door den Minister van Finantiën aan de vertegenwoordiging zullen worden aangeboden.

— Den 7 September zijn de manoeuvres en evolutiën van de manschappen der garnizoenen van 's Hage, Delft en Leyden, te Waalsdorp voortgezet. Ditmaal waren dezelve in het vuur, en van daar dat een grooter aantal toeschouwers zich reeds vroegtijdig naar het terrein had begeven. Van 8 tot 10 uren werden verschillende krijgsverrigtingen uitgevoerd, die gelegenheid gaven om zoowel de vlugheid der troepen als het beleid der oversten van onderscheidene wapens te doen uitkomen. Ofschoon bij het vertrek der gecombineerde regimenten het regenachtige weder weinig goeds voorspelde, werd het later droog en schoon, en was de aanblik op die troepenmassa, wier wapenen en helmen het zonlicht weerkaatsten, inderdaad voortreffelijk.

Naar alle waarschijnlijkheid zal er nog slechts een- of tweemaal met deze manoeuvres in het vuur worden voortgegaan. Men vleit zich, dat Z. M. de voorlaatste of laatste maal met H. D. tegenwoordigheid zal vereeren.

— Uit 's Bosch schrijft men van den 10den September:

«Eergisteren had in het versterkte kamp onder Vught de laatste manoeuvre in het vuur, gekommandeerd door den kolonel *Büchner*, plaats. Onder de tegen den vijand aangenomen stellingen muntten vooral uit de zoogenaamde ligne brisée, staande de beide vleugelbataillons 1 en 5 in geslotene kolonne, het 2de en 4de gedeployeerd en het 3de in kolonne d'attaque in het midden, hebbende dit bataillon op elke zijde eene sectie artillerie en de kavallerie achter de intervallen; eene schoone carréstelling diagonaal aan de linie en eindelijk het onder het vuur wegnemen der beide regter vleugelbataillons, om den vijand eene omtrekking van den linker vleugel te beletten enz. enz. In één woord, er werd op eene, den bevelvoerder waardige wijze gemanoeuvreerd; ook de schoten uit kanon en klein geweer lieten niets te wenschen overig, en waren vooral de bataillonsvuren indrukwekkend en krachtig. De divisie-generaal riep dan ook, na den afloop, de hoofd- en verdere officieren van alle wapenen om zich heen, en betuigde hun, met Z. H. Ed. Gestr. bekende welbespraaktheid zijne bijzondere tevredenheid.

«Heden namiddag ten vier ure, zal op de parade-plaats eene groote revue gehouden worden over de gezamentlijke troepen, die de manoeuvres in het kamp van Vught verrigt hebben, en op Maandag aanstaande, zal het bataillon van het 5de regiment den terugtogt naar Breda aanvaarden."

«Eergisteren namiddag werd door de Liedertafel *Oefening en Uitspanning* haar prachtig vaandel, dat met de zegeteekenen der te Amsterdam behaalde overwinning prijkte, van het Raadhuis afgehaald en in plegtstatigen optogt, waarbij vele leden van de Liedertafel *Erato* en andere gezelschappen zich gevoegd hadden, naar de woning van den President dier zangvereeniging, den heer *J. Straatman*, teruggebragt. De muziek der dienstdoende schutterij opende den trein, welke door de goedgunstige toestemming der militaire overheid, door een detachement van het garnizoen beschermd en begeleid werd. Dezelve nam den weg lang de Hinthamer-, Toren- en Kerkstraten, de Groote Markt, rondom de Hal, de Schapenmarkt en Vughterstraat. Eene ontelbare menigte menschen, grootendeels reeds uitgelokt door de schoone muziek der dienstdoende schutterij op de Markt, en met nog nieuwe stroomen voor deze plegtigheid toegevloeid, overdekte zoodanig markt en straten, dat de trein zich naauwelijks eenen weg konde banen, en getuigde van de hooge belangstelling, welke alle stadgenooten aan de door *Oefening en Uitspanning* behaalde zege wijden."

— Te 's Hage is uit Parijs aangekomen de baron *van Aerssen Beijeren van Voshol*, secretaris van legatie bij het nederlandsch gezantschap te Parijs. Onmiddellijk na zijne aankomst heeft hij zich naar het ministerie van Buitenlandsche Zaken begeven.

— De baron *von Wedell*, luit.-generaal en militaire gouverneur van Belgisch Luxemburg, is met zijn adjudant en gevolg in de residentie aangekomen en aan het hotel de *Oude Doelen* afgestapt. Zijne komst staat in verband met den aanleg van eenen spoorweg in Luxemburg, weswege hij met de regeringen van Nederland en Belgie in onderhandeling zal treden.

— Te Wageningen is den 4den dezer, in den ouderdom van ruim 90 jaren, overleden de heer *W. C. de Virieu*, gepensionneerd luitenant-generaal, kommandeur met de Ster der orde van de Eikenkroon, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Maandag namiddag ten een ure werd te Amsterdam de tentoonstelling van schilderstukken enz. van levende meesters in de zalen der Koninklijke Akademie van beeldende kunsten geopend, in tegenwoordigheid van verschillende burgerlijke en militaire autoriteiten, commissien, inzenders van werken voor de tentoonstelling enz. De heer mr. *J. van Lennep*, lid en secretaris der commissie, voerde bij die gelegenheid op eene treffende wijze het woord.

— Den 25sten dezer zal te Haarlem in de zaal op het Prinsenhof, de zesde algemeene vergadering van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw gehouden worden. Te dier gelegenheid zal eene tentoonstelling van voorwerpen en voortbrenselen van landbouw plaats hebben. Na den afloop dezer tentoonstelling, op woensdag 29 September, zal het hoofdbestuur, bij genoegzame deelneming, eene verloting van vee, landbouwwerktuigen, deels uit Engeland afkomstig, houden. De hoeveelheid van de te verloten voorwerpen zal alhangen van de deelneming. De prijs van elk lot is *f* 1,50 de loten zijn verkrijgbaar bij den algemeenen secretaris, bij den algemeenen penningmeester en bij de penningmeesters der afdeelingen op vrachtvrije aanvraag van 1 tot 15 September. De uitslag der verloting zal bekend gemaakt worden in de *Landbouw Courant*, de *Haarlemsche* en de *Rotterdamsche Couranten*. In de plaats van een getrokken werktuig, zal men des verkiezende de helft der inkoopsom van dat werktuig ontvangen.

Het hoofdbestuur vermeent de leden te moeten indachtig maken, dat de beproeving en beoordeeling der ingezonden en andere werktuigen plaats zal hebben op Zaturdag den 18. September aan het lokaal der tentoonstelling te Haarlem, terwijl de ploegen en dergelijke werktuigen voor den akkerbouw, in den Haarlemmermeer, nabij de Cruquius, beproefd zullen worden; ook de leden zullen daarbij worden toegelaten.

— Men schrijft uit Sloterdijk van 7 September:

«Gisteren avond ten 10 ure, klonk het akelig geroep van brand door het dorp; aan de oostzijde stond als het ware in een oogenblik de boerenhofstede bewoond door den landman *Hannis Klaasen*, met zijn hooihuis en zomer-optrek, bewoond door een oud-zeekaptein, in volle vlam, welke door een stevigen oosten-wind niet weinig werd aangewakkerd; ja zelfs zoo erg, dat de vuurvonken over het dorp heen vlogen. Van laatstgenoemden bewoner is het voornaamste zijner goederen gered; doch, van bovengemelden landman, is alles door de vlammen vernield, en hij is ter naauwernood met zijne vrouw en kinderen, welke reeds te bed lagen, het gevaar ontkomen. Deze ramp treft den braven landman te sterker, daar er niets van zijne goederen is verzekerd, en bij bovendien sedert eenige jaren door de veeziekte veel, ja zeer veel heeft geleden."

— Uit Middelburg schrijft men van den 8. September.

«Heden morgen ten half negen ure liet het Pruissische oorlogs-fregat *de Gefion* het anker op de reede van Vlissingen vallen. Het salueerde die vesting, en daarna de schout-bij-nachtsvlag, met het gewone getal schoten, dat door de artillerie van den wal en de op de reede liggende oorlogskorvet *Sumatra* beantwoord werd.

«Genoemd fregat zal in het drooge dok gekoperd worden, en verdere reparatien ondergaan".

Hooge-Zwaluwe, den 8. *September* 1852.

De dag van gisteren was voor de Leden der alhier bestaande Koninklijke Handboogschutterij *de Geest des Tijds*, een ware feestdag; het was een wedstrijd naar de waardigheid van Schutterkoning.

Reeds vroeg in den morgen wapperde van den Doelen de driekleurige vlag en des middags ten 12 uren, vereenigden zich de Leden om den strijd te openen.

Nadat er met kloeken moed gestreden werd, behaalde de Heer *S. T. de Visser* de overwinning, welke dan ook op eene plegtige wijze, in tegenwoordigheid der Leden en verder aanwezenden, tot Schutterkoning is geproclameerd geworden.

Gulle vriendschap en broederlijke eensgezindheid kenmerkten steeds dit feest en menigte toast werd dan ook ter eere van den overwinnaar ingesteld, waarbij de Opperbeschermheer van Neêrlands Handboogschutterijen en ook van den Beschermheer van *de Geest des Tijds* niet vergeten werden.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 5 Sept. tot en met 11 Sept. 1852. 2 mann. 2 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 5 Sept. tot en met 11 Sept. 1852. 1 huwelijk.

STERFGEVALLEN.

Van 5 Sept. tot en met 11 Sept. 1852. 5 mann. 3 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 10 September.

TARWE: Poolsche is eergisteren laat Beurs bij partij merkelijk lager afgegeven, als 130 ℔ witbonte *f* 300. Heden was er in die verhouding veel kooplust en werd op het laatst zelfs iets meer besteed; roode was prijshoudend; verkocht in Entr.: 132 ℔ Rost. *f* 270; in Cons.: 130 ℔ bonte Poolsche *f* 293; 128, 130 ℔ dito *f* 290, *f* 300; 129 ℔ dito *f* 290, *f* 293, *f* 295.

ROGGE: ongedroogde tot vorige prijzen aan Cons. verkocht; nieuwe gedroogde op vorige prijzen gehouden, doch zonder handel; verkocht: 125 ℔ Pruiss. *f* 198, *f* 200; 123 ℔ dito *f* 195.

GERST, HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD, Vriesch 51½ P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: in Sept. eerstk. 53 P. vl.; in Oct. eerstk. 54 P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 32; Vlieg. *f* 30¾ à *f* 31; 1 Oct. eerstk. *f* 30¾; 1 Nov. eerstk. *f* 31½; 1 Dec. eerstk. *f* 32; 1 Mei eerstk. *f* 32½ à ¼.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 32¼; Vlieg. *f* 31¼.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 39.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 58 à 62. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 8½ à *f* 10½.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 10. SEPTEMBER 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van ƒ 0,00	tot ƒ 9,90.
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 6,35.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 0,00	» » 6,30.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 6,00.
Een grof Tarwe-brood, van één pond Nederl.		» 0,17.
Een licht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,26½.
Een Rogge-Brood, van 3 pond Nederl.		» 0,29.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,72.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	ƒ 0,00	tot ƒ 1,90.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,30.
Het 1000 Boef Hout		» 1,80.
De bus Spaanders		» 2,83.
De » Stronken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,51.

— Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10 *September*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $64^{11}/_{16}$, $^3/_4$, $^{11}/_{16}$; 3 pCt. $77^{11}/_{16}$, $^3/_4$; 4 pCt. $96^{13}/_{16}$ $^7/_8$, $^{13}/_{16}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $96^3/_8$; Amort.-Syndik. $3^1/_2$ pCt. $95^1/_4$ Haarlemmermeer $104^1/_2$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $52^3/_4$; Spanje, onbep. st. 1 pCt. $23^3/_{16}$ $^1/_4$, $^3/_{16}$; 3 pCt. $49^{15}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $45^1/_8$; Amort. Sch. $6^1/_{16}$; Portugezen te Londen $43^3/_4$, $^3/_4$, $^3/_4$; Id. 4 pCt. $40^1/_8$, $^1/_8$, $^3/_{16}$; Rusland 5 pCt. $108^7/_8$, 109; dito 1828—29 $107^3/_4$, 108; 4 pCt. bij *Hope* $91^5/_8$; Id. bij *Stieglitz* $91^1/_4$; Certif. te Hamburg 5 pCt. $104^1/_2$; Certif. van Assign. 6 pCt. $72^5/_8$; Polen Certif. 4 pCt. $86^1/_8$; Polen Aand. ƒ 160; Oostenr. Metall. $78^1/_8$; Nieuwe $2^1/_2$ pCt. $39^{13}/_{16}$, $40^3/_4$; Nieuwe 5 pCt. $90^7/_8$, 91, $90^{15}/_{16}$.

Advertentiën.

*** Heden overleed alhier, onze waarde Vader en Behuwdvader, den Heer P. GRASVELD, in den ouderdom van vijf en zeventig jaren.

W. T. GRASVELD.
Uit aller naam.

BREDA, den 4. September 1852.

HOF VAN HOLLAND.

De Ondergeteekende als Huurder van het Koffijhuis *HET HOF VAN HOLLAND*, berigt bij deze, dat zijn LOKAAL, te beginnen met *Zondag den 12. dezer*, voor het Publiek zal zijn **OPENGESTELD.** Hij beveelt zich in ieders gunst, en vleit zich door eene beleefde en zindelijke bediening, gepaard bij goede dranken, zich die gunst waardig te zullen maken.

JOS. LOOS.

NB. Bij Bovengemelde zijn nog ABONNEMENTEN te verkrijgen op de NIEUWE ROTTERDAMSCHE- en STAATS-COURANT, HANDELSBLAD, NIEUWE NOORD-BRABANDER en L'INDÉPENDANCE.

*** **GOLDBERGER'S KETTINGEN** winnen hoe langer hoe meer Vrienden onder de Heeren der Geneeskundige Faculteit. Menigeen komt er opentlijk vooruit en prijst ze aan in strijd met zijne bespiegelende Kennis; zijn oordeel steunt op ondervinding, de beste leermeester in de Practijk. De gelukkige kuren waren ook zoo menigvuldig, de bewijzen zoo duidelijk, de warme dankbaarheid van vele Genezenen zoo luide, dat zij, niettegenstaande alle tegenwerking, die zij te overwinnen hadden, eindelijk zegevieren moesten. Wie wil stijf en kreupel zijn, wie dagen- en wekenlange pijnen uitstaan, als men zulk een gemakkelijk Middel weet om er zoo spoedig van bevrijd te worden!

De Echte **GOLDBERGER'S KETTINGEN** worden voor *ƒ* 1.80 — *ƒ* 2.70 — *ƒ* 3.60 — *ƒ* 5.40, in onderstaande Dépôts verkocht.

Amsterdam, Verkoophuis.	Breda, F. R. Tomme, vroeger Wed. Julianus.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Eindhoven, H. Gruithuyzen Rz.
» C. H. Veraart.	Helmond, A. H. Martin.
's Bosch, F. L. Welsch.	Tholen, T. J. Maas.
Boxmeer, G. Muller.	Tilburg, C. H. Domhoff,
Breda, Wed. Wiercx Folla.	

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN EENEN

AANZIENLIJKEN INBOEDEL.

Mr. J. F. G. J. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, op *Woensdag den 15. September* 1852, en volgende dagen, telkens beginnende des voormiddags ten tien ure, ten verzoeke van den Weledelen Heer C. W. OOMEN, Secretaris te *Ginneken*, als Executeur-Testamentair, in de nalatenschap van wijlen den Weleerwaarden Heer W. OOMEN, in leven R. K. Pastoor der *Brugstraatsche* gemeente, ten Sterfhuize aan de Pastorij, aldaar PUBLIEKE VERKOOPING houden van eenen

AANZIENLIJKEN INBOEDEL,

BESTAANDE IN:

Mahonij Dienbuffets, Chiffonnière en Commodes met Marmeren Bladen, Mahonij Stoelen met Velour-, Trijpen- en andere Zittingen, dito Coulis-, Penant-, Speel-, Nacht- en Waschtafels, *een* Eiken Kabinet, Kasten en Latafels, *eene* Piano-Forte van 6 Octaaf, Spiegels, Schilderijen en Platen met Vergulde- en Mahonij Listen, *een* fraaije Marmeren Pendule met Stulp, Schoorsteen-Ornamenten, Porseleinen Koffij- en Theeserviezen, eenig Antiek Porselein, waaronder een aantal fijne Borden, Vischschotel en Theegoed, veel Cristal en Glaswerk, verscheidene Tafelmessen, Verlakte Goederen, Engelsche Lampen, Tapijten, Karpetten en Tafelkleeden, Ledekanten met en zonder Behangsels, *een* gemakkelijke Ziekenstoel, Nachtcommode, Eiken Mangel en Linnenpers, *een* zeer goede Barometer en Ganglantaarn, verscheidene Pluimen Bedden, Kussens, Haren Matrassen, Wollen- en Katoenen Dekens en Chitsen Spreijen, een groote partij Bed- en Tafellinnen, als: Damasten- en andere Servetten en Tafellakens, Beddelakens, Kussensloven, Handdoeken en Gordijnen, eenig gemaakt ZILVERWERK, waaronder 4 superb mooi bewerkte Kandelaars, Presenteerblad, Tabakspot en Konfoor, 2 Olie- en Azijnzetters, Mostaard-, Peper- en Zoutstellen, 24 Lepels en 24 Vorken, 2 Soeplepels, Vischspaan, Slalepel en Vork, 1 Tafelbel, Suikerstrooijers, Koffijlepeltjes, Stoppen, 2 Snuifdozen en andere Kleinigheden, 1 Goud Horlogie met dito Ketting en Sleutel, *een* in goeden staat zijnde Zonmicroscoop, *een* aantal Boekwerken, Kaarten, Platen en Liefhebberijen, *eene* fraaije collectie Bloemen en Gewassen, waaronder 18 stuks Oranjeboomen, Cactussen en anderen, IJzeren- en Houten Tuinstoelen, Tafels, Banken, Bloemstokken en andere Gereedschappen, ruim 10 Ankers Bordeaux- en andere Wijnen; wijders zal nog worden Verkocht: eene extra goede Ezelin, 4 Geiten, 2 Schapen, een aantal vreemde Kippen, Duiven, Zwanen, Ganzen en Eenden, *een* Ezelskoetsje en Karretje, eenige Tuigen, verschillende Vogelkooijen en Kotten, Manden, Kuipen, Tonnen en ledige Flesschen, enz. Gemelde GOEDEREN zijn aldaar daags voor de Verkooping (*Dingsdag*) op de gewone uren voor een ieder te zien.

NB. De zich op *Zuylen* onder *'s Princenhage* bevindende en aldaar te zien zijnde GOEDEREN, als: 5 Korven Bijen, een partij Mutsaard, Struiken, Wortels en Talhout, zullen aan het Sterfhuis worden Verkocht, op *Vrijdag* den 17den, des voormiddags ten *tien* uren.

Nadere informatiën te bekomen bij gemelden Notaris, zoomede ten Kantore van de Notaris Mr. L. BEENS *en bij den Vendumeester* W. A. DE HAAN Fz, *op de* Veemarkt *te* Breda.

OPENBARE VERKOOPING VAN ONROEREND GOED,

TE *'s PRINSENHAGE.*

K. H. BODE, Notaris te *'s Prinsenhage*, zal, ten verzoeke van DOMINICUS AARTS, aldaar op *Donderdag den 16den September* 1852, des avonds ten 7 ure, ter Herberge »*De Vriendschap,*" in 't openbaar **VEILEN**, en op *Donderdag den 30sten daaropvolgende*, ten zelfden ure, in »*Het Rood Hert,*"

VERKOOPEN:

1ste KOOP.

Een HUIS, SCHUUR, ERF en TUIN, staande en gelegen in het *Doelstraatje*, te *'s Prinsenhage*, kadastraal bekend onder sectie O, nummers 219 en 220, te zamen groot 11 roeden, 5 ellen; belast met eene jaarlijksche rent van *ƒ* 1.50, aan het Domein van den Staat.

2de KOOP.

Een Perceel BOUWLAND, gelegen op de *Doel-Akkers*, te *'s Prinsenhage*, kadastraal bekend onder sectie N, nummer 488, groot 1 bunder, 12 roeden, 20 ellen.

*** Bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is nog een klein getal Exemplaren voorhanden der VIJF EERSTE DEELEN van

de Huisvriend,

Gemengde lectuur voor Burgers in Stad en Land,

verzameld door J. J. A. GOEVERNEUR.

Bij alle soliede Boekhandelaren kunnen daarop bestellingen worden gedaan, tegen den uiterst geringen prijs van *ƒ* **7,00** deze VIJF zware Boekdeelen, gebonden in nette cartonnen banden.

Gemelde Uitgevers debiteren voorts met succes het door de COMMISSIE VAN ONDERWIJS IN DE PROV. *Groningen* uitgegeven **SCHOOLBOEK**, getiteld:

TAFEREELEN EN VERHALEN UIT DE NATUUR EN DE GESCHIEDENIS. EEN LEESBOEK voor de Scholen, verzameld uit *DE HUISVRIEND* voor 1845. Prijs **30** Ct.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.